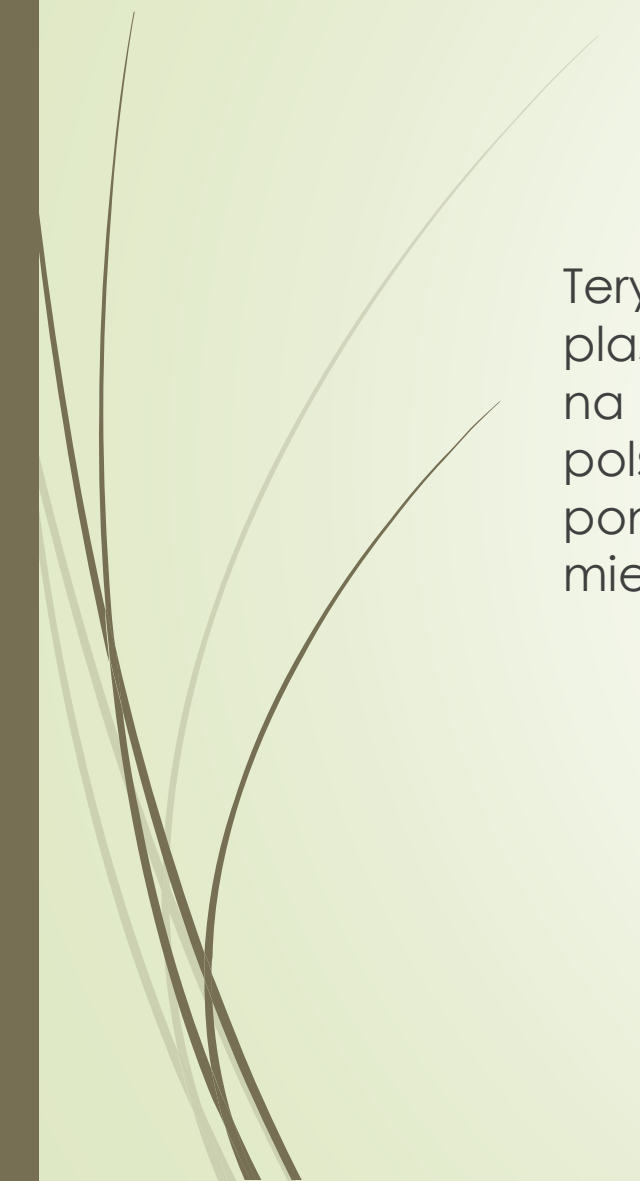

ŻYCIE GOSPODARCZE W 1918 roku

Początki niezależności Polski

Po 123 latach zniewolenia, Polska odzyskała upragnioną niepodległość. Terytorium kraju po zakończeniu I WŚ liczyło 388,6 tysięcy km², a liczba ludności plasowała się na poziomie 27 milionów. Średnie zaludnienie wynosiło 70 osób na km², a największym miastem była stołeczna Warszawa. W tym okresie polską gospodarkę można było określić mianem kapitalizmu wyspowego, ponieważ nie wszystkie regiony były równie mocno rozwinięte. PKB na mieszkańca wynosiło około 1700 dolarów.

Pierwsze problemy gospodarcze po odzyskaniu niepodległości

Kraj przez wiele lat stawiał czoła nie tylko ze zniszczeniom po pierwszej wojnie światowej, lecz również integracji odseparowanych wcześniej obszarów. Znaczną część budżetu przeznaczano na wydatki wojskowe. Po odzyskaniu niepodległości Polska zmagala się z brakiem kapitału na inwestycje, co w 1923 roku doprowadziło do hiperinflacji. Wprowadzono program naprawy skarbu, drastyczne oszczędności, a także reorganizację kolei i poczty. Chociaż w 1926 roku nastąpiło ożywienie gospodarcze, już roku 1930 nastął wielki kryzys, który zrewidował wszelkie założenia ekonomiczne.

- Hiperinflacja -bardzo wysoka inflacja powodowana zwykle przez całkowite załamanie systemu finansowego kraju oraz ogromny deficyt budżetowy finansowany przez dodruk pieniędzy.

Przedsiębiorstwa powstałe w tym okresie

- Bank Polski,
- Bieluch,
- Poznańska Fabryka Czekolady Goplana,
- Huta szkła w Krośnie,
- PLL LOT

Życie gospodarcze obecnie

- Od momentu odzyskania niepodległości, polska gospodarka zaliczyła wiele wzlotów i upadków. Najważniejszą nauką płynącą z lekcji historii polskiej ekonomii jest fakt, że mimo trudności i niepowodzeń, rodzimi przedsiębiorcy nie ustawali w wysiłkach, aby zapewnić kolejnym pokoleniom lepsze jutro. Zdobyte przez lata doświadczenie procentuje do dziś, a polscy biznesmeni tworzą rozwiązania, które podziwia cały świat. Poziom produkcji jest znacznie wyższy, dostępne są nowsze maszyny. Polska w 2017 roku zajmowała 22 miejsce w światowym rankingu PKB.

Najpopularniejsze firmy obecnie

1	PKN Orlen SA	Przemysł paliwowy	1
2	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA	Przemysł paliwowy	2
3	PZU SA	Ubezpieczenia	4
4	Grupa Lotos SA	Przemysł paliwowy	5
5	PGE SA	Energetyka	3
6	KGHM Polska Miedź SA	Przemysł wydobywczy	6
7	Tauron SA	Energetyka	7
8	Cinkciarz.pl Sp. z o.o.	Usługi finansowe	8
9	PKO BP	Banki	9
10	Enea SA	Energetyka	

Przemysł zbrojeniowy 1918-1939

Przemysł zbrojeniowy na terenie Polski przed rokiem 1918 właściwie nie istniał. Jedynie w Gdańsku istniała fabryka broni i stocznia okrętów wojennych. W związku z tym należało zbudować go od podstaw.

Powstała w 1922 roku Fabryka Broni i Maszyn „Arma” we Lwowie dokonywała napraw broni ręcznej i maszynowej oraz przerabiała karabiny Mosin na amunicję 7,92 milimetra. Ważną część wyposażenia, maski przeciwgazowe, zaczęła produkować dopiero w 1925 roku „Protęta” z Radomia.

Już w 1921 roku minister spraw wojskowych zlecił opracowanie planu budowy nowych zakładów zbrojeniowych. Przewidywał on budowę czterech fabryk państwowych: karabinów, amunicji, materiałów wybuchowych i sprawdzianów oraz dwóch prywatnych: samolotów i naprawy dział.

Przemysł zbrojeniowy w dniu dzisiejszym

Przemysł zbrojeniowy również ciężko zaklasyfikować jako osobny dział przemysłu. Każda branża przemysłu produkuje na potrzeby wojska coś istotnego. Przemysł zbrojeniowy korzysta również z szerokiej gamy surowców naturalnych, zarówno mineralnych, jak i owoców pracy w rolnictwie, oraz z recyklingu, co utrudnia zaklasyfikowanie.

Polski przemysł zbrojeniowy, to produkcja czołgów i bojowych wozów piechoty, artylerii i artylerii rakietowej, radiolokacji i sprzętu łączności, sprzętu saperskiego, broni strzeleckiej i wielkokalibrowej. Polskie celowniki laserowe były najlepsze w UW (to była polska tajemnica).

Umowy zbrojeniowe w 1918

W latach 1919 i 1921 wojsko podpisało umowy na produkcję materiałów wybuchowych z dwoma firmami. Umowa z Belgijskim Towarzystwem Akcyjnym Sochaczewskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu posiadającym wytwórnię w Boryszewie pod Sochaczewem przewidywała rozpoczęcie produkcji w 1922 roku i produkcję na poziomie 600 ton prochu rocznie przez dziesięć lat.

W maju 1919 roku GUZA zamówiła amunicję; zakłady Babbitt dostarczyć miały 50 milionów kul i łusek karabinowych rocznie. Spółka Akcyjna Norblin, Bracia Buch i T. Werner podjęła się dostarczać 25 milionów sztuk amunicji.

Próba odbudowania sił zbrojeniowych

W 1919 roku uruchomiono Warsztaty Amunicyjne nr 1, usytuowane w forcie Kościuszko. W 1925 roku przeniesiono je do nowych pomieszczeń w forcie Bema na Powązkach. Następnie połączono je z Centralnymi Składami Amunicyjnymi, tworząc Warsztaty Zakładów Amunicyjnych. W 1921 roku w forcie Legionów w Warszawie utworzono Warsztaty Amunicji Specjalnej, istniejące do uruchomienia fabryki amunicji w Skarżysku.

W grudniu 1918 roku w Warszawie na Polu Mokotowskim powstały Centralne Warsztaty Lotnicze.

Armia potrzebowała dużej ilości sprzętu taborowego. Jego produkcję uruchomiono już w 1918 roku w Przemyśle, Krakowie-Grzegórkach i w Krakowie-Podgórzu. Jako że nie zaspakajały one potrzeb, dodatkowe zakłady uruchomiono w Kielcach, we Lwowie i w Poznaniu.

Działania które mają wzmocnić obronę kraju w dniu dzisiejszym

- Program obrony powietrznej średniego zasięgu Wisła.
- System artylerii rakietowej Homar.
- Zakupy śmigłowców dla Wojsk Specjalnych i Marynarki Wojennej.
- Okręty podwodne Orka.

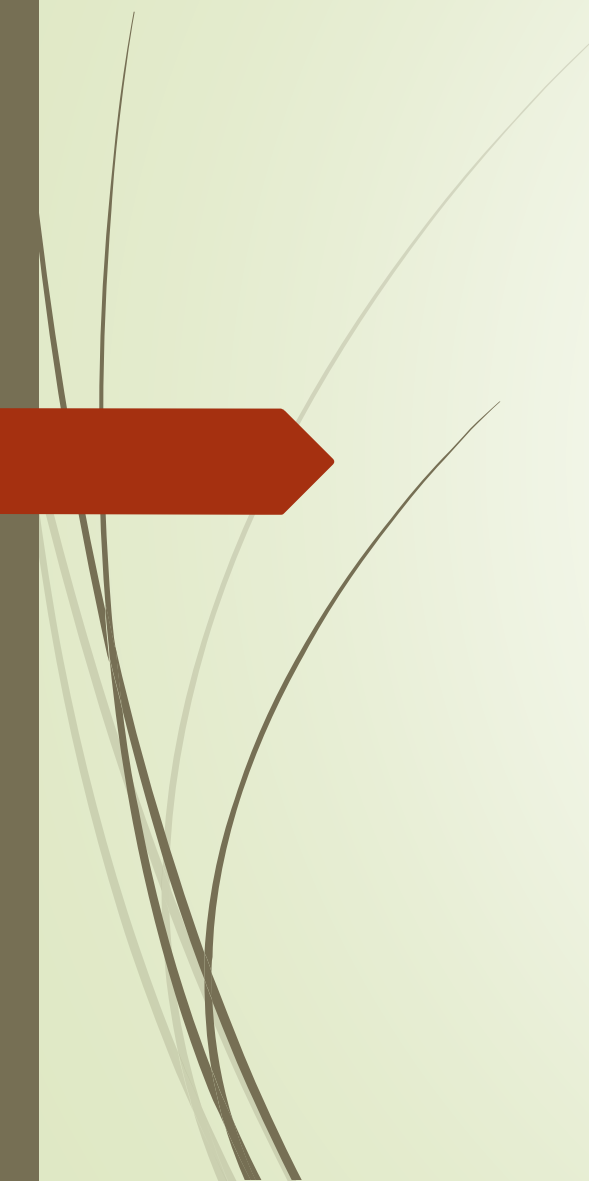
Początki przemysłu cywilnego po pierwszej wojnie światowej

- powstanie Fabryki Lokomotyw w Chrzanowie

Statut spółki, pod nazwą Fabryka Lokomotyw w Polsce S.A., został zatwierdzony przez Ministra Przemysłu i Handlu, oraz Ministra Skarbu 22 maja 1919. Rok później podpisano umowę z rządem na dostawę w ciągu 10 lat 1200 lokomotyw, a także zmieniono nazwę na: Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce S.A. Zakłady w Chrzanowie. 25 marca 1920 zakupiono grunty od Gminy Chrzanów i rozpoczęto budowę zakładu

- nadaniu statutu dla Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie

Zakłady Azotowe w Chorzowie powstały w 1916 r. pod nazwą *Oberschlesische Stickstoffwerke* jako wspólne przedsięwzięcie rządu niemieckiego z bawarskim *Bayerische Stickstoffwerke A.G.* Zakładom nadano osobowość prawną i status określający przedsiębiorstwo jako spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą "Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Chorzowie".

Konrad Patyk-Bryl 1LA

Źródła

1 <http://www.konflikty.pl/historia/1918-1939/przemysl-zbrojeniowy-w-polsce-w-latach-19181939/>

2 <https://3obieg.pl/armia-i-przemysl-zbrojeniowy/>

3

https://pl.wikipedia.org/wiki/Polityka_gospodarcza_II_Rzeczypospolitej

4 <https://www.defence24.pl/polityka-rakiety-i-kontrakty-za-miliardy-zbrojeniowe-perspektywy-nowego-kierownictwa-mon-prognoza>

5 <https://rankingi.wprost.pl/200-najwiekszych-firm>

A .Czubiński, J .Topolski : *Historia Polski* , Wydawnictwo Zakład Narodowy imienia Ossolińskich Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk, Łódź 1988